

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СИЛАБУС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
Виробнича логопедична практика

підготовки бакалаврського ступеня
(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Логопедія
(назва)

спеціалізації / предметної спеціальності 016.01 Логопедія
(за наявності) (шифр і назва)

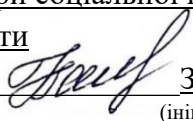
спеціальності 016 Спеціальна освіта
(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)

КЕРІВНИКИ ПРАКТИКИ: Татяничкова І.В., д.пед.н., професор кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти; Соловйова Т.Г., к.пед.н., доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти; Кучерак І.В., к.пед.н., доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти; Апухтіна В.В., доктор філософії, ст. викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти

Протокол №1 від “28” серпня 2024 р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти

_____
(підпис) Заверико Н.В.
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____
(підпис) Соловйова Т.Г.
(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачами:

E-mail: socped@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13558>

Телефон: (061) 228 76 45

Інші засоби зв'язку: +380663570017 Telegram (Анухтіна В.В.)

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти, 8 корпус, ауд. 219

1. Опис виробничої практики

1. Виробнича практика здобувачів ступеня вищої освіти є освітнім компонентом освітньо-професійної програми фахівців. Вона спрямована на набуття компетентностей, передбачених освітньою програмою, стандартом вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта та вимогами Національної рамки кваліфікацій до здобувачів ступенів вищої освіти відповідного рівня, які повинні розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній сфері/галузі професійної діяльності, із закріпленням та застосуванням набутих теоретичних знань отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття і вдосконалення практичних навичок і умінь за відповідними спеціальностями. Виробнича практика базується на знанні дисциплін професійної підготовки, які вивчають студенти згідно з навчальним планом освітньої програми Логопедія у 8 семестрі.

Паспорт освітнього компоненту

Рівень вищої освіти, спеціальність, (предметна спеціальність, спеціалізація – за наявності) освітня програма	Кількість тижнів та кредитів	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рівень вищої освіти: <u>бакалаврський</u> Спеціальність: <u>016 Спеціальна освіта</u> Освітня програма: <u>Логопедія</u>	6 тижнів / 9 кредитів	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр:	
		2-й	2-й
		Вид контролю:	
		залік	залік

2. У результаті проходження практики здобувачі набувають таких

- компетентностей:

Шифр	Перелік компетентностей та програмних результати навчання	Методи навчання
ІК.	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	Кейс-метод – розгляд реальних та змодельованих випадків з корекційної та інклюзивної освіти. Проектне навчання – розробка індивідуальних планів корекційної роботи. Метод моделювання – створення діагностичних та корекційних ситуацій. Метод проблемного навчання – робота з невизначеними та складними випадками.
ЗК-1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як	Дискусії, дебати – обговорення реальних

	члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	випадків порушення прав осіб з ООП. Метод соціального проектування – розробка проектів на підтримку інклюзивного середовища. Аналіз нормативно-правових документів – ознайомлення з правовими аспектами інклюзивної освіти
ЗК-2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Історико-порівняльний метод – аналіз розвитку інклюзивної освіти. Метод екскурсій – відвідування закладів інклюзивної освіти. Практичні заняття – розвиток навичок ведення здорового способу життя.
ЗК-3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Мозковий штурм – генерація рішень у корекційній педагогіці. Метод концептуального картування – візуалізація зв'язків між поняттями. Аналіз кейсів – розвиток аналітичного мислення.
ЗК-4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Метод рольових ігор – відпрацювання професійних ситуацій. Симуляційне навчання – моделювання реальних практичних кейсів. Рефлексивні методи – аналіз власних рішень та дій.
ЗК-5.	Здатність спілкуватися державною мовою як в усній, так і в писемній формах.	Практикуми – підготовка доповідей та навчальних матеріалів державною мовою. Метод комунікативних вправ – тренування навичок публічного виступу. Рецензування та саморедагування – підвищення мовленнєвої грамотності.
ЗК-6.	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Робота з онлайн-платформами – створення інтерактивних завдань. Метод веб-квестів – дослідження інформаційних ресурсів. Створення мультимедійних матеріалів – розвиток цифрових навичок.
ЗК-8.	Здатність працювати в команді.	Групові проекти – спільне вирішення професійних завдань. Метод взаємонавчання – робота в парах та малих групах. Метод кейсів – аналіз командної роботи в складних ситуаціях.
ЗК-10.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Метод етичних дилем – обговорення професійних етичних питань. Аналіз реальних випадків – розгляд етичних проблем у практиці. Рефлексивне письмо – аналіз власних рішень та їх наслідків.
СК-2.	Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.	Порівняльний аналіз – зіставлення підходів різних країн. Метод проектів – дослідження міжнародного досвіду. Круглі столи – обговорення зарубіжних моделей спеціальної освіти.
СК-3.	Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.	Інтегративні заняття – поєднання психологічних, педагогічних та медичних знань. Практикуми – аналіз діагностичних

		методик. Семінари-дискусії – обговорення міждисциплінарних підходів.
СК-4.	Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.	Метод портфоліо – складання індивідуальних корекційних програм. Практичні кейси – розробка комплексних програм корекційного втручання. Метод ситуаційного аналізу – робота з реальними випадками
СК-5.	Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.	Майстер-класи – ознайомлення з сучасними технологіями. Практичні заняття – використання комп'ютерних програм у логопедії. Метод проєктів – розробка індивідуальних логопедичних планів.
СК-6.	Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інвалідністю, в тому числі, і з порушеннями мовленнєвого розвитку в різних типах закладів.	Групові тренінги – розвиток комунікативних навичок. Метод командного навчання – взаємодія з іншими спеціалістами. Практикуми – спільне моделювання комплексного супроводу.
СК-7.	Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.	Метод проблемного навчання – розв'язання завдань з організації середовища. Експериментальний метод – апробація корекційних підходів. Метод порівняльного аналізу – аналіз ефективності різних середовищ.
СК-8.	Готовність до діагностико-консультативної діяльності.	Метод діагностичних карт – формування навичок консультування. Метод кейсів – аналіз складних діагностичних випадків. Практичні семінари – тренування консультативних навичок.
СК-9.	Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.	Методи статистичного аналізу – робота з результатами досліджень. Метод контент-аналізу – обробка емпіричних даних. Метод критичного аналізу – оцінювання наукової достовірності досліджень.
СК-10.	Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.	Метод консультування – моделювання діалогів із батьками дітей з ООП. Метод кейсів – аналіз сімейних ситуацій і вибір ефективних стратегій супроводу. Інтерактивні тренінги – навчання емпатії та навичок роботи з сім'ями. Рольові ігри – моделювання консультацій із батьками, педагогами, фахівцями.
СК-11.	Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.	Комунікативні тренінги – розвиток навичок ефективної суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Метод рефлексії – аналіз власного стилю спілкування. Ситуаційний аналіз – розбір конфліктних і кооперативних комунікаційних ситуацій. Моделювання професійного діалогу – тренування навичок конструктивного спілкування.
СК-12.	Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.	Метод групових проєктів – планування заходів для створення рівноправного середовища. Рольові ігри – симуляція роботи з дитячим колективом. Метод фасилітації – навчання методів

		управління групою динамікою. Практичні завдання – розробка сценаріїв інтеграційних занять.
СК-13.	Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.	Метод емпатійного моделювання – аналіз життєвих ситуацій осіб з психофізичними порушеннями. Тренінги толерантності – навчання безстигматизаційного підходу до роботи. Аналіз відеоматеріалів – розбір реальних історій та ситуацій спілкування. Метод діалогічного навчання – обговорення та моделювання взаємодії без упереджень.
СК-16.	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	Метод рефлексії – складання індивідуального плану професійного розвитку. Метод портфоліо – ведення особистого професійного досьє. Метод наставництва (коучинг) – взаємодія з досвідченими фахівцями. Самостійні дослідження – підготовка аналітичних оглядів нових методик.
СК-17.	Здатність залучати та доцільно використовувати ресурси у наданні корекційної, педагогічної та соціальної допомоги, підтримки сім'ям, дітям, молоді з особливими освітніми потребами.	Метод аналізу ресурсів – розробка карт доступних соціальних і педагогічних ресурсів. Проектне навчання – створення моделей соціальної підтримки для дітей та сімей. Метод симуляції – відпрацювання навичок залучення ресурсів у практичній діяльності. Практичні завдання – організація зустрічей з представниками соціальних служб.
СК-18.	Здатність до формування й розвитку соціокультурного середовища, сприятливого для осіб з особливими освітніми потребами.	Метод соціальних проєктів – створення ініціатив на підтримку осіб з ООП. Аналіз кейсів – розгляд реальних ситуацій формування інклюзивного середовища. Метод фасилітації – моделювання міждисциплінарної взаємодії в команді фахівців. Дискусійні клуби – обговорення найкращих практик соціокультурної інтеграції.
СК-19.	Здатність до проєктування індивідуальних траєкторій розвитку, соціальної адаптації та інтеграції осіб з порушеннями мовлення, відповідно до результатів психолого-педагогічної та логопедичної діагностики	Метод індивідуальних навчальних маршрутів – розробка персоналізованих планів розвитку. Метод психолого-педагогічного консилиуму – групове обговорення індивідуальних траєкторій. Метод кейсів – аналіз варіантів соціальної адаптації та інтеграції осіб з порушеннями мовлення. Практичні завдання – складання програм логопедичної підтримки відповідно до діагностичних даних.
СК-20.	СК-20. Здатність доцільно добирати та застосовувати логопедичні технології для корекції мовленнєвого розвитку осіб з різними нозологіями з урахуванням соціально-педагогічного контексту.	Практикуми – застосування логопедичних технологій. Метод рольових ігор – моделювання логопедичних занять. Аналіз відеоматеріалів – розбір реальних випадків корекції мовлення.

- результатів навчання:

Шифр	Перелік програмних результатів	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
PH2	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з	Дослідницький	Усне обговорення на

	різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.	(самостійна робота).	Консультаційних зустрічах, групова дискусія, виконання завдань практики, розробка презентацій, виконання та захист індивідуального завдання, публічний виступ, рефлексія курсу.
PH4.	Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного, зокрема мовленнєвого розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.	Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, аналіз ситуацій). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми).	
PH6.	Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи	
PH7.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.	(індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації)	
PH8.	Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність.		
PH9.	Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.		
PH10.	Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.		
PH11.	Застосовувати у професійній діяльності знання про методика, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.		
PH12.	Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.		
PH13.	Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.		
PH14.	Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, логопеда, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.		

PH15.	Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.		
PH16.	Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.		
PH17.	Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.		
PH18.	Знати культурні й наукові цінності, їх місце у загальній системі знань про природу людини і суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.		
PH19.	Володіти основними принципами, правилами, прийомами і формами суб'єкт-суб'єктної комунікації.		
PH20.	Застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.		
PH21.	Працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в різних типах закладів		

3. Зміст практики:

Змістом виробничої логопедичної практики передбачено такі види діяльності здобувачів-практикантів:

1. Діагностична, спрямована на відпрацювання умінь проводити логопедичне обстеження, враховуючи сучасні методики логопедичної діагностики відповідно до індивідуальних та вікових особливостей осіб з порушеннями мовлення.

2. Навчально-організаційна, яка має на меті: вивчення особливостей планування логопедичної роботи з особами з порушеннями мовлення згідно специфіки закладу; вивчення особливостей розробки логопедичних занять з урахуванням структури порушення мовлення; самостійне планування роботи на термін проходження практики; розробку конспектів логопедичних занять; сприяння організації режимних моментів відповідно до структури освітнього закладу; співпрацю з вчителями-логопедами, асистентами педагогів / асистентами вихователів, вихователями, психологом, реабілітологом, інструктором ЛФК та іншими фахівцями.

3. Корекційна діяльність, яка проявляється у застосуванні методик корекційного впливу для усунення мовленнєвих порушень у особами з порушеннями мовленнєвого розвитку.

4. Методично-просвітницька діяльність: вивчення досвіду роботи досвідчених вчителів-логопедів; участь в обговоренні логопедичних занять, проведених вчителем-логопедом (керівником від бази практики) і здобувачами-практикантами; аналіз методів роботи вчителя-логопеда; проведення консультативної роботи з батьками дітей з порушеннями мовлення.

Строки проведення практики: виробнича логопедична практика проводиться на першому курсі другого семестру з відривом від навчання, передбачає 270 годин роботи для денної форми: 9 кредитів, загальною тривалістю 6 тижнів.

Студенти закріплюються за викладачами кафедри й логопедами, вчителями-логопедами баз практик. Керівники практики повинні контролювати етапи проходження практики.

Практика проводиться в, з якими укладено відповідний договір про співпрацю, які

мають необхідну навчально-матеріальну, методичну бази та кваліфіковані кадри. Для цілісного розуміння системного підходу у логокорекційній роботі й особливостей роботи з особами, котрі мають порушення мовлення різної етіології та патогенезу, студенти вивчають досвід роботи фахівців.

Перед початком практики проводиться настановча конференція для студентів і керівників практики, в ході якої відбувається ознайомлення із завданнями та змістом практики; обговорюються організаційно-методичні засади цього виду практики (повідомляється інформація про бази практики, про вимоги до ведення щоденників практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів тощо). Студенти обирають заклад (згідно тематики та мети дипломного дослідження), в яких будуть проходити практику.

Після закінчення практики у закладах студенти готують звітну документацію, на останньому тижні – відбувається захист документації практики студентами у присутності завідувача практики факультету соціальної педагогіки та психології, декана факультету, керівників практики від вищого навчального закладу та усіх студентів групи.

Форма звітності – диференційований залік. При кінцевій оцінці результатів практики враховуються бали надані керівниками практики від бази практики, результати захисту та оформлення звітної документації студентів-практикантів.

4. Індивідуальні завдання

Конкретизація і уточнення змісту індивідуального завдання здійснюється під час проходження практики за участю керівників від навчального закладу та бази практики.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть в подальшому бути використані для виконання курсового проекту, для підготовки тез доповіді, статті або для інших цілей по узгодженню з кафедрою та базою практики.

Перелік орієнтовних індивідуальних завдань практики

Тема 1. Ознайомлення з діяльністю логопеда та асистента логопеда в освітніх і медичних закладах

- Ознайомитися з основними напрямками роботи вчителя-логопеда/логопеда в освітніх і медичних закладах.
- Вивчити структуру та специфіку закладу, де проходить практика (тип установи, контингент, умови навчання, кількість логопедичних груп або індивідуальних занять).
- Спостерігати за організацією логопедичних занять, описати ключові етапи роботи вчителя-логопеда/логопеда.
- Визначити роль логопеда в мультидисциплінарній команді (логопед, психолог, дефектолог, лікарі, соціальні працівники).
- Оформити короткий аналітичний звіт про освітній або медичний заклад, у якому проходить практика, його матеріально-технічне забезпечення та кадровий склад.

Тема 2. Функціональні обов'язки вчителя-логопеда/логопеда в різних закладах

- Визначити та описати основні функціональні обов'язки логопеда та асистента логопеда у вибраному закладі.
- Проаналізувати нормативні документи, які регламентують роботу фахівця.
- Поспостерігати за роботою логопеда та скласти короткий звіт.

Тема 3. Діагностичне обстеження осіб із порушеннями мовлення

- Ознайомитися з методами діагностики мовленнєвих порушень, які використовуються в закладі.
- Провести спостереження або брати участь у діагностичному обстеженні під керівництвом вчителя-логопеда/логопеда.
- Скласти коротку характеристику одного з обстежених випадків (за етичними вимогами).

Тема 4. Аналіз мовленнєвої діяльності осіб з порушеннями мовлення

- Провести аналіз мовлення кількох осіб із порушеннями (фонетичні, лексико-граматичні, просодичні характеристики).
- Використати та описати один із психолого-педагогічних методів оцінювання мовлення.

- Оформити результати спостереження у вигляді короткого звіту або схеми.

Тема 5. Методичне забезпечення корекційної роботи

- Ознайомитися з методами та прийомами логопедичної корекції у вибраному закладі.
- Скласти список та описати наочні, технічні та роздаткові матеріали, що використовуються.
- Запропонувати варіанти адаптації матеріалів для різних вікових груп та різними проявами порушень мовлення (на вибір студента).

Тема 6. Взаємодія з мультидисциплінарною командою та батьками

- Ознайомитися з досвідом міждисциплінарної співпраці (логопед, психолог, дефектолог, лікарі, соціальні працівники).
- Взяти участь у консиліумі або спостерігати за обговоренням індивідуального маршруту особи.
- Описати підходи до роботи з батьками та скласти рекомендації щодо комунікації.

Тема 7. Корекційно-розвивальна робота з особами з порушеннями мовлення

- Ознайомитися з особливостями проведення корекційно-розвивальної роботи.
- Підготувати фрагмент корекційного заняття для певної мовленнєвої проблеми.
- Спостерігати або проводити елементи заняття під наглядом вчителя-логопеда/логопеда

Тема 8. Використання інноваційних методів у логопедичній роботі

- Ознайомитися з сучасними технологіями та інноваційними методами (дистанційні інтерактивні засоби навчання, кінезіологія, сенсорна інтеграція, альтернативна комунікація тощо).
- Підготувати міні-презентацію або короткий опис одного з методів.
- Проаналізувати ефективність обраного методу на практиці.

Тема 9. Соціальна адаптація осіб з мовленнєвими порушеннями

- Спостерігати за соціальною взаємодією дітей/дорослих із мовленнєвими порушеннями.
- Визначити, які методи використовуються для сприяння адаптації та інтеграції.
- Розробити рекомендації щодо соціальної взаємодії для батьків/педагогів.

Тема 10. Підсумкова рефлексія та професійне самовизначення

- Провести самооцінку здобутих компетентностей та навичок під час практики.
- Визначити основні виклики, з якими довелося зіткнутися, і способи їх подолання.
- Проаналізувати власну комунікативну взаємодію з дітьми, батьками, педагогами та членами мультидисциплінарної команди.
- Запропонувати власні ідеї для вдосконалення корекційно-розвивальної роботи з особами з мовленнєвими порушеннями.
- Підготувати звіт або творчу рефлексію у вигляді есе «Мій досвід практики: виклики, відкриття, перспективи професійного зростання».

5. Заходи під час практики

Орієнтовна тематика заходів:

1. Практичні заняття з проведення діагностичного обстеження дітей з мовленнєвими порушеннями під керівництвом досвідченого логопеда.
2. Лекція про специфіку планування логопедичної роботи залежно від структури мовленнєвого порушення.
3. Майстер-клас з розробки та складання конспектів логопедичних занять.
4. Практична робота зі створення індивідуальних планів корекційної роботи на період

проходження практики.

5. Ознайомлення з методиками корекційного впливу для роботи з різними видами мовленнєвих порушень.

6. Практичні заняття із застосування корекційних технологій для усунення мовленнєвих Обговорення та аналіз логопедичних занять, проведених як досвідченими вчителями-логопедами, так і здобувачами-практикантами.

7. Проведення консультативної роботи з батьками дітей з порушеннями мовлення, обговорення методів роботи з дитиною вдома.

8. Участь у спільних консультаціях та обговореннях випадків з іншими фахівцями закладу.

9. Вивчення методів збору та аналізу даних у науковому дослідженні.

10. Групові обговорення результатів виконаної роботи, аналіз здобутих знань і навичок.

11. Рефлексія щодо власного професійного розвитку під час практики.

Онлайн-зустрічі з фахівцями передбачають вебінари з логопедами та фахівцями у сфері спеціальної освіти, дискусії щодо інноваційних підходів у логопедичній практиці, а також консультації з провідними фахівцями для реалізації теми магістерської роботи. Такі заходи сприяють обміну знаннями, дають можливість отримати професійний досвід від експертів і краще підготуватися до науково-дослідної роботи.

Екскурсії під час практики організовуються для розширення світогляду студентів і включають відвідування навчально-реабілітаційних центрів, логопедичних кабінетів у медичних закладах, інклюзивно-ресурсних центрів, а також інших підприємств та організацій, що займаються реабілітацією. Це допомагає студентам ознайомитися з реальними умовами роботи у різних закладах, зрозуміти особливості підтримки дітей з особливими потребами та побачити, як функціонують різні складові системи спеціальної освіти.

Методичні рекомендації для проведення практики

1. Планування заходів здійснюється спільно з керівниками від закладу вищої освіти та бази практики. Студенти мають можливість обирати теми заходів, що найбільше відповідають їхнім професійним інтересам та потребам. Це забезпечує індивідуальний підхід та ефективніше засвоєння матеріалу.

2. Заняття під час практики спрямовані на поглиблення теоретичних знань з використанням матеріальних можливостей бази практики та забезпечують зв'язок між теоретичним навчанням та його практичним застосуванням.

3. Індивідуальні консультації з керівниками практики є обов'язковою частиною кожного заходу. Вони допомагають уточнити вимоги до завдань, надати індивідуальну підтримку студентам та забезпечують зворотний зв'язок, що є важливим для успішного проходження практики.

4. Рефлексія та підсумковий аналіз є невід'ємною частиною кожного заходу. Після його завершення проводяться групові обговорення або рефлексія для узагальнення отриманих знань і досвіду, що дозволяє студентам усвідомити значення виконаної роботи та визначити подальші кроки для свого професійного розвитку.

5. У межах виробничої практики студенти можуть виконувати **варіативні завдання**, спрямовані на розвиток **наукової діяльності та самоосвіти**. Використовуючи зібрані матеріали, вони готують **наукові статті, звіти, курсові чи дипломні роботи**, що дозволяє закріпити знання та зробити внесок у розвиток логопедії та спеціальної освіти. Студенти аналізують ефективність методів діагностики та корекції, готують аналітичні звіти, розробляють презентації для конференцій і семінарів, а також опрацьовують сучасні наукові публікації.

Окрім наукової роботи, практика сприяє **самоосвіті та професійному розвитку**. Студенти можуть готувати реферати або есе з актуальних питань, брати участь у вебінарах, тренінгах, майстер-класах, вивчати матеріали на освітніх платформах (Coursera, Prometheus

тощо) та вести **щоденник професійного розвитку**, аналізуючи власні досягнення й труднощі. Виконання цих завдань формує **аналітичне мислення, дослідницькі навички** та сприяє впровадженню наукового підходу в логопедичну практику.

6. Графік проходження практики

№ з/п	Види робіт, завдання	Місце проведення практики
1	<p>Настановча конференція «Ознайомлення з базою практики та діагностична діяльність»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ознайомлення з особливостями роботи закладу, контингентом осіб з порушеннями мовлення. - Вивчення нормативно-правових документів щодо логопедичної діяльності. - Спостереження за проведенням логопедичних діагностичних обстежень. <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Скласти перелік матеріалів логопедичної діагностики за віковими категоріями та видами порушень мовлення. - Заповнити мовленнєву картку (без особистих даних) на основі одного логопедичного обстеження. 	За наказом / Zoom
2	<p>«Планування та організація логопедичної роботи»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вивчення особливостей планування логопедичної роботи у закладі. - Ознайомлення зі структурою занять, адаптація методичних матеріалів. - Спостереження за індивідуальними та груповими логопедичними заняттями. <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Скласти перспективний план корекційної роботи для однієї особи з порушенням мовлення. - Описати два контрольні логопедичні заняття (фронтальне та індивідуальне). 	За наказом / Zoom
3	<p>«Проведення корекційних занять та аналіз методів роботи»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проведення підготовлених логопедичних занять під керівництвом наставника. - Аналіз методів та прийомів логопедичної корекції. - Обговорення занять з наставником та колегами. <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Написати звіт-самоаналіз на проведене заняття. - Підготувати три звіти-аналізи на заняття (проведені студентами чи наставником). 	За наказом / Zoom
4	<p>«Взаємодія з мультидисциплінарною командою та робота з батьками»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Співпраця з логопедом, психологом, реабілітологом, іншими фахівцями. - Вивчення методів консультування батьків дітей з мовленнєвими порушеннями. <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати матеріали для консультативної роботи з родинами у вигляді пам'ятки, буклету або інфографіки. - Написати звіт з участі у спільних консультаціях та 	За наказом / Zoom

	обговорення випадків з фахівцями (тема, план, результати).	
5	«Методична діяльність та підвищення кваліфікації» <ul style="list-style-type: none"> - Вивчення новітніх методик логопедичної роботи. - Ознайомлення з інтерактивними ресурсами, програмами та застосунками для логопедичної корекції. Завдання: <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати підбірку науково-методичних матеріалів (статті, книги, посилання на ресурси, вебінари тощо). - Взяти участь у вебінарі/конференції та підготувати короткий звіт про отриману інформацію. 	За наказом / Zoom
6	«Підсумкова рефлексія та завершення практики» <ul style="list-style-type: none"> - Аналіз виконаних завдань та підготовка підсумкової документації. - Обговорення результатів практики з керівником. Завдання: <ul style="list-style-type: none"> - Підготувати підсумковий звіт про практику (аналіз досвіду, висновки, подальші кроки для професійного розвитку). - Оцінити власний прогрес та визначити напрями подальшого вдосконалення. 	За наказом / Zoom
7	Звітна конференція. Захист звітної документації за результатами проходження практики.	Zoom
Платформа Zoom, ідентифікатор 280 826 5801, пароль 375997		

7. Методичні рекомендації

Методичним забезпеченням практики є:

- положення про проведення практики студентів Запорізького національного університету;
- паперові варіанти наскрізної та силабусу для студентів напряму підготовки Логопедія, які мають знаходитися на кафедрі.
- методичні рекомендації та матеріали до проходження практики для студентів напряму підготовки.

8. Види і зміст контрольних заходів

Види роботи	Кількість балів (максим.)
<i>Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації</i>	
Перелік матеріалів логопедичної діагностики згідно з порушенням мовлення та віковою категорією (проб, завдань, діагностичних методич, опитувань тощо)	10
Заповнена мовленнєва картка 1 логопедичного обстеження особи з мовленнєвими порушеннями (без особистих даних)	5
Перспективний план корекційної роботи з особою з ПМ залежно від структури мовленнєвого порушення та віку	5
Опис двох контрольних логопедичних занять	10

(фронтального/індивідуального; триєдина мета, використані матеріали, хід проведення, наочність)	
1 звіт-самоаналіз на проведене логопедичне корекційне заняття	5
3 звіта-аналіза на проведені логопедичні корекційні заняття (студента чи практика)	10
Підбірка науково-методичних матеріалів для логопедичної роботи з даною категорією осіб з ПМ (книги, статті, методичні рекомендації, посилання на сайти з практичною інформацією, інформація про заходи з підвищення кваліфікації, відеоматеріали, інтерактивні платформи, навчальні вебінари та курси, програми та застосунки для логопедичної корекції).	5
1 примірник з матеріалами для проведення консультативної роботи з родинами осіб з порушеннями мовлення у вигляді пам'ятки, роздаткового матеріалу, буклетів, інфографік тощо (обговорення методів роботи вдома, поради для організації комунікативного середовища, консультація про різні аспекти розвитку особи з ПМ тощо)	5
1 звіт з участі у спільних консультаціях та обговореннях випадків з іншими фахівцями закладу (тема, присутні фахівці, план обговорення, результати обговорення)	5
Всього	60 балів
<i>Оцінювання процедури захисту практики</i>	
Підготовлений звіт про проходження практики	10
Виготовлений наочний посібник (логопедична, дидактична гра, індивідуальний роздатковий матеріал тощо)	10
Презентація матеріалів практики та захист її результатів	20
Всього	40 балів
Всього:	100 балів

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Залік з практики проводить комісія із трьох осіб, що призначається завідувачем кафедри.

9. Основні навчальні ресурси

Основна:

1. Логопедія. Підручник / за ред. М.К. Шеремет. Вид. 5-те, переробл. і допов. Київ : Слово, 2019. 672 с.

2. Хрестоматія з логопедії : навчальний посібник / укл. Федоренко С.В., Марченко І.С. Київ : Видавництво «Книга-плюс», 2019. 496 с.

Додаткова:

1. Белеткова О. В. Учитель-логопед як організатор взаємодії учасників корекційного процесу. *Логопед.* 2013. № 6. С. 2-6.
2. Брушневська І. М. Корекційно-педагогічні проекти в роботі з дітьми з особливими потребами. *Логопед.* 2015. № 8. С. 34-40.
3. Брушневська І. М. Корекційно-педагогічні проекти в роботі з дітьми з особливими потребами. *Логопед.* 2015. № 8. С. 34-40.
4. Гришина О. В. Формування мовленнєвої компетентності дітей з ринолалією. *Логопед.* 2013. № 2. С. 6-13.
5. Гуцу О. В. Програма з розвитку зв'язного мовлення для дітей із ЗНМ (6- 8 років). *Логопед.* 2017. № 6. С. 21-29.
6. Дедик І. О. Використання казок у процесі формування суцесивних навичок у молодших дошкільників. *Логопед.* 2011. № 3. С. 33-38.
7. Довідник учителя-логопеда / авт.-упор. Лупінович С.М. Тернопіль: Тернопіль: Мандрівець, 2008. 112 с.
8. Зайченко Г. Організація логопедичної роботи з дітьми із порушеннями аутичного спектра. *Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання.* 2011. № 3. С. 21-23.
9. Колишкін О.В. *Вступ до спеціальності : навчальний посібник, Суми : Університетська книга, 2013. 392 с.*
10. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 168 с.
11. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку / за ред. Є.Ф. Соботович. Київ, 2007. 120 с.

Інформаційні джерела:

1. Дмитрієва І. В. Командна взаємодія фахівців у процесі індивідуального супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання : *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць.* 2016. No 7. URL: <https://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/dmitrijeva-iv-komandna-vzajemodija-fahivciv-u-procesi-individualnogo-suprovodu-ditini-v-umovah-inkluzivnogo-navchannja.html> (дата звернення: 11.09.2024).
2. Логопед +. URL : <http://innagidkih.ucoz.com/> (дата звернення: 11.09.2024).
3. Логопедичний кабінет в загальноосвітній школі. URL: <https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/5635/1/Nechytailo.pdf> (дата звернення: 11.09.2024).
4. Луценко І. В., Найда Ю. М. Диференційоване викладання: реалізація підходу. URL: <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-30566945> (дата звернення: 11.09.2024).
5. Лянна О.В., Литвиненко В.А., Ласточкіна О. В. Організація відновлювально-логопедивної роботи при афазії в осіб післяінсультного стану в ланці взаємодії «логопед – сім'я». URL: <https://aqce.com.ua/vipusk-13/orga№oizacija-vid№ovljuval№o-logopediv№oi-roboti-pro-afazii-u-osib.html> (дата звернення: 11.09.2024).
6. Освітні ресурси Інтернету. Логопедія. URL : <https://sites.google.com/site/osvitnires/nauka/psihologia-te-pedagogika/logopedia> (дата звернення: 11.09.2024).
7. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Запорізького національного університету. URL: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_praktichnu_p_dgotovku_zdobuvach_v_vischoyi_osv_ti_znu.pdf (дата звернення: 11.09.2024).

7. Регуляції і політики курсу

Регуляція пропусків

Особиста присутність на заняттях є обов'язковою. У разі пропуску занять студент повинен повідомити викладача про причини відсутності. Відпрацювання пропусків здійснюється у встановлені терміни через виконання додаткових завдань, що охоплюють пропущений матеріал. Додаткові завдання можуть включати написання реферату, презентації або участь в індивідуальній консультації з викладачем. У разі невиконання вимог відпрацювання студент може бути недопущений до підсумкової атестації з курсу.

Політика академічної доброчесності

Студенти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності, включаючи недопущення плагіату, списування та інших форм недоброчесної поведінки. Викладач здійснює перевірку завдань на плагіат за допомогою відповідних програмних засобів. У разі виявлення плагіату студент отримує оцінку "незадовільно" за відповідне завдання, а також може бути знижена підсумкова оцінка з курсу. Повторне порушення може призвести до недопущення студента до підсумкової атестації або навіть до виключення з навчального закладу.

Студентам необхідно правильно оформлювати цитування та посилання на використані джерела. При оформленні роботи слід дотримуватися загальноприйнятих стандартів (ДСТУ 2015). Використання запозичених фото, ілюстрацій та інших матеріалів повинно супроводжуватися посиланням на авторів або джерела. Приклади оформлення цитувань та посилань будуть розглянуті під час занять.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Результати проходження стажувань на підприємствах, організаціях або установах можуть бути враховані як частина виконання вимог курсу. Для цього студент повинен надати відповідні підтверджуючі документи, які включають:

- Сертифікати або довідки, що підтверджують проходження стажування, із зазначенням періоду, місця та виду виконуваних робіт.
- Звіт про стажування, у якому відображаються здобуті знання, навички та досвід, релевантні тематиці курсу.
- Рекомендаційний лист від керівника стажування, який підтверджує активну участь студента в процесі та його досягнення.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості з практики за результатами екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне проходження та складання заліку з практики. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються

стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>

Керівник навчально-методичного відділу

Людмила НЕСТЕРЕНКО